

Uniwersytet Śląski
Wydział Nauk Społecznych

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Magda Jaskulska

Obraz świadomości wychowawczej nauczyciela w badaniach pedagogicznych

Rozprawa napisana pod kierunkiem dr hab. Beaty Ecler-Nocoń

Rozprawa doktorska podejmuje zagadnienie świadomości wychowawczej nauczycieli.

Celem pracy jest rozpoznanie problematyki świadomości wychowawczej nauczyciela oraz wyłonienie poprzez badania empiryczne jej obrazu. Wynikiem pracy jest próba zdefiniowania świadomości wychowawczej nauczyciela oraz wyodrębnienie jej typów poprzez analizę wyników badań własnych.

Fundamentem filozoficznym prowadzonych badań jest pragmatyzm, co skoncentrowało uwagę badacza na celu-problemie badawczym i jego rozwiązaniu. Podejście to umożliwia pozyskiwanie materiału badawczego z punktu widzenia perspektywy zarówno ilościowej, jak i jakościowej, równocześnie wykorzystanie różnych metod, technik. I sposobów gromadzenia materiału badawczego. Rozważania doprowadziły do takiego ujęcia świadomości wychowawczej nauczyciela, które implikuje model badań mieszanych. W rozprawie wykorzystano:

Po pierwsze sondaż diagnostyczny, gdzie działania badawcze mają na celu określenie stanu wiedzy nauczycieli i deklarowanych działań w obszarze wychowania uczniów.

Po drugie warsztat pracy z filmem, gdzie działanie badawcze ma na celu poznanie wiedzy pedagogicznej i refleksji nauczycieli w kontekście przedstawionego na filmie działania wychowawczego.

Po trzecie badania terenowe z elementami badania w działaniu. Poznanie poprzez obserwację uczestniczącą, studium przypadku, wywiad oraz analizę dokumentów, wiedzę, refleksję i działania nauczycieli w kontekście wychowania uczniów.

Praca ma charakter teoretyczno – empiryczny. Została podzielona na pięć rozdziałów, w tym rozdziały od I do III poświęcone zostały przybliżeniu i wyjaśnieniu dotychczasowej wiedzy teoretycznej dotyczącej podejmowanych w pracy zagadnień a także podjęto próbę ujęcia definicyjnego świadomości wychowawczej nauczyciela.

W kolejnym rozdziale rozprawy przedstawiono wprowadzenie w rozwiązania metodologiczne przyjęte w pracy. Ostatni rozdział dysertacji zawiera przedstawienie obrazu świadomości wychowawczej nauczyciela w świetle badań sondażowych oraz analizę wyników badań, która pozwoliła na wyłonienie typów świadomości wychowawczej nauczyciela i opis ich charakterystycznych cech, popartych wynikami badań własnych.

Pracę podsumowuje zakończenie oraz wykaz wykorzystanej bibliografii. W dołączonym aneksie zamieszczono materiały z przeprowadzonych badań własnych.

Słowa kluczowe: świadomość wychowawcza nauczycieli, świadomość, wychowanie, nauczyciel, szkoła, oddziaływania wychowawcze, typy świadomości wychowawczej nauczyciela.